

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/112/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817210924
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817210924.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD., v spore žalobcu: O. K. A., a.s., so sídlom I. XX, J., T. XX XXX XXX, proti žalovanej: M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/X, O., o zaplatenie X.XXX,XX eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku U. súdu Prievidza zo dňa 7. februára 2018 č. k. 9Csp/112/2017-58, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., ktorou boli žalovanej povolené splátky, a vo výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.766,21 eur, úrok vo výške 102,22 eur, úrok z omeškania 0,93 eur, úrok vo výške 17,9% ročne z istiny 1.766,21 eur od 20.06.2017 do 30.06.2017, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených istiny 1.766,21 eur od 20.06.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 102,22 eur od 20.06.2017 do zaplatenia, poplatkov za poistenie vo výške 2,79 eur, to všetko v mesačných splátkach po 60 eur splatných k 20. dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky; vo výroku II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku III. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že dňa 10.10.2013 uzavreli účastníci úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky formou bezúčelového úveru vo výške 2.100,- eur s výškou anuitnej splátky 38,16 eur a počtom splátok 120. Dňa 18.04.2017 zaslal žalobca žalovanej výzvu na zaplatenie zameškaných splátok 62,55 eur do 23.04.2017. Dňa 19.06.2017 zaslal žalobca žalovanej výzvu na predčasné splatenie úveru v celkovej výške 1.932,15 eur (z toho nezaplatená istina predstavovala 1.766,21 eur, úrok 102,22 eur, úrok z omeškania 0,93 eur, poplatky za upomienky 60 eur, poplatky za poistenie schopnosti splácať úver 2,79 eur). Žalovaná po zosplatnení neuhradila žiadnu sumu. Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pričom uviedol, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Vzhľadom na vyššie uvedené je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi zosplatnenú a neuhradenú časť úverovej istiny 1.766,21 eur a neuhradené zmluvné úroky 102,22 eur, úroky z omeškania 0,93 eur, nezaplatené poplatky za poistenie 2,79 eur, ktoré sú v uvedenej sume vyčíslené ku dňu zosplatnenia. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. súd prvej inštancie priznal žalobcovi z nezaplatených úrokov dojednaný úrok z omeškania, ktorý bol v medziach zákonného úroku z omeškania (keďže žalobca uplatňoval úrok z omeškania vo výške 5% ročne).

1.2 Zmluvný úrok 17,90 % ročne priznal súd prvej inštancie len do zosplatnenia úveru, teda do 30.06.2017, vo zvyšku žalobu v tejto časti zamietol. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Aj Ústavný súd SR v uznesení IV. ÚS 476/2012 z 18.09.2012 odobril názor, že veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4Obo/143/1998). V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

1.3 Žalovaná sa domáhala, aby mohla splatiť dlžnú čiastku v splátkach, poukázala pritom na svoje osobné pomery. Súd prvej inštancie v zmysle § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) povolil žalovanej splátky, pretože nie je v reálnych možnostiach žalovanej, aby dlh plnila do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaná má príjem 500 eur mesačne, z tohto príjmu hradí nevyhnutné výdavky na cestu do práce 30 eur, stravu a bývanie 310 eur za jednoizbový byt. V jej reálnych možnostiach je dlh splácať po 60 eur mesačne. Súd prvej inštancie zoberal zreteľ na celkovú výšku prisúdeného plnenia, pričom v prípade platobnej nedisciplinovanosti žalovanej sa nezaplacením jednej splátky stane splatný celý dlh. Na druhej strane žalobca poskytnutím splátok vzhľadom na to, že ide o banku, nemôže byť nijako vážne ohrozený.

2.1 Proti uvedenému rozsudku v zamietajúcej časti a v časti, v ktorej súd prvej inštancie povolil žalovanej splácať dlh v splátkach, podal žalobca včas odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (pre nesprávne právne posúdenie veci) a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a zaviazá žalovanú uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolanie odôvodnil tým, že má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, pričom citoval ustanovenia § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 a § 506 Obchodného zákonníka a § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Odkázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90, Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92, Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 a č. k. 7Co/366/2017-84, ako aj Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru už veriteľovi neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, podľa žalobcu nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník stanovuje len moment vzniku nároku na dohodnutý úrok, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. V zmysle § 497 Obchodného zákonníka obsahom záväzku dlžníka nie je len vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia finančných prostriedkov až do okamihu ich reálneho vrátenia. Omeškanie dlžníka zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, ale neovplyvňuje samotný vznik nároku na úrok z úveru. Odstúpenie od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka je určené na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. S odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/212/2014 žalobca uviedol, že zákonné úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali. Žalobca argumentoval aj tým, že v roku 2013 bol do legislatívneho procesu predložený návrh novely Občianskeho zákonníka (neskôr prijatý ako zákon č. 106/2014 Z. z.), ktorý obsahoval aj návrh na doplnenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vetou „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“ Táto navrhovaná zmena však nebola legislatívne prijatá a žiadne ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neexistuje. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, sa podľa žalobcu netýka uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytovaných peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. Konštatovanie v znení „dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania“ je podľa žalobcu vytrhnuté z kontextu, nie je súčasťou právnej vety, je len súčasťou inštrukcie pre súd prvej inštancie, a teda nemá charakter záväzného právneho názoru. Napokon ani v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, ktoré uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, sa Ústavný súd SR podľa žalobcu nevyjadril k úrokom po zosplatnení, ale tak ani nemohol urobiť, keďže uviedol, že nie je oprávnený preskúmať skutkové závery ani právne názory všeobecného súdu.

2.2 K povoleniu splátok žalobca v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol o splátkach bez vykonania dokazovania, iba na základe posúdenia majetkových pomerov žalovanej a postavenia žalobcu, pričom mal zohľadniť aj iné kritériá - výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovanej, v konaní prejavená snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia v prípade nedodržania splátok a skutočnosť, či by prípadné nesplnenie stanovenej povinnosti v lehote troch dní nebolo v danom prípade pre žalobcu príliš ťaživé. Poukázal na to, že vzhľadom na čas od podania žaloby mala žalovaná možnosť prejaviť snahu a záujem dlh uhrádzať, avšak tak neuskutočnila. Súd podľa žalobcu nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možností žalovanej uhradiť dlžnú pohľadávku, nevykonala ohľadne jej pomerov žiadne dokazovanie a samotná žalovaná ani žiadny dôkaz o svojich pomeroch nepredložila. Vzhľadom k tomu, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, nebola splnená podmienka, podľa ktorej súd v odôvodnených prípadoch môže určiť dlhšiu lehotu na plnenie a súd rozhodol nad zákonom dovolený rozsah. Žalobca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/322/2016-85 a č. k. 23Co/498/2016-72, Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/91/2017-138 a č. k. 8Co/39/2017-99, Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/135/2017-86 a č. k. 8Co/34/2017-97 a Krajského súdu v Prešove č. k. 9Co/83/2017-60.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol napadnutý odvolaním v tej časti, v ktorej súd prvej inštancie vyhovel žalobe a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.766,21 eur, úrok vo výške 102,22 eur, úrok z omeškania 0,93 eur, úrok vo výške 17,9% ročne z istiny 1.766,21 eur od 20.06.2017 do 30.6.2017, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z istiny 1.766,21 eur od 20.06.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 102,22 eur od 20.06.2017 do zaplatenia a poplatok za poistenie vo výške 2,79 eur. V tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd ho nepreskúmal.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v napadnutom rozsahu podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že zamietajúci výrok napadnutého rozsudku je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Odvolanie žalobcu vo vzťahu k zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie spočívalo na (podľa odvolateľa nesprávnom) právnom posúdení otázky, či veriteľ má nárok na zmluvný úrok aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Odvolací súd preto podrobne preskúmal námietku nesprávneho právneho posúdenia tejto otázky. Je nepochybné, že za poskytnutie úveru možno dohodnúť úroky (ktoré sú pojmovým znakom úveru podľa § 497 Obchodného zákonníka). Zákon tiež umožňuje dodávateľovi, a to aj v spotrebiteľských vzťahoch (hoci za prísnejších podmienok), v prípade nedodržania platobnej disciplíny zo strany dlžníka vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru a požadovať, aby dlžník vrátil poskytnutú sumu aj s úrokmi (§ 506 Obchodného zákonníka, § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) skôr než bolo pôvodne dohodnuté v zmluve. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny s úrokom.

7. Žiadne zákonné ustanovenie výslovne neurčuje, dokedy trvá povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru v prípade predčasného ukončenia úverovej služby veriteľom. Na argument žalobcu, že návrh, ktorý mal v novele Občianskeho zákonníka výslovne ustanoviť obmedzenie úrokov len do predčasného zosplatnenia úveru, nebol legislatívne prijatý, je možné uviesť, že to neznamená, že platí opak. Naopak, aj v dôvodovej správe k tomuto návrhu, ktorú citoval žalobca v odvolaní, bolo uvedené, že toto ustanovenie sa navrhuje „vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy niektorých veriteľov“ - teda úmyslom navrhovateľa nebolo zaviesť nové, dovtedy neexistujúce obmedzenie, ale skôr jasne vyjadriť už existujúce pravidlo, ktoré dovtedy nebolo jednoznačne interpretované. Pokiaľ žalobca citoval ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie (rovnako ako ustanovenia § 13 ods. 3 či § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) rieši len situáciu, keď sa pre predčasné vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov rozhodne dlžník (teda nie veriteľ) a v takom prípade je logické, že po skutočnom splatení dlhu už nemôžu rásť úroky. Táto situácia je však diametrálne odlišná od skutkového stavu v preskúmvanej veci, kde nedošlo k predčasnému vráteniu poskytnutých prostriedkov z vôle dlžníka, ale k predčasnému zosplatneniu úveru zo strany veriteľa, preto ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno na tento skutkový stav aplikovať ani analogicky. Práve naopak, pri neexistencii výslovnej právnej úpravy doby, dokedy trvá povinnosť dlžníka

platiť úroky z úveru, je v spotrebiteľských vzťahoch potrebné použiť taký výklad zmluvných podmienok, ale aj zákona, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa.

8. To, že predčasným (sankčným) zosplatnením úveru nezaniká nárok veriteľa na zmluvné úroky, súd (súd prvej inštancie ani odvolací súd) nespochybňuje. Sporné je len to, či má nárok len na úroky vzniknuté do dňa zosplatnenia úveru, alebo či má aj po zosplatnení nárok účtovať dlžníkovi ďalšie úroky. Úrok z úveru predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi peňažné prostriedky k dispozícii. Ide v podstate o odplatu za to, že veriteľ sa vzdal dispozície s peňažnými prostriedkami, poskytol ich dlžníkovi a umožnil mu vracať ich v splátkach. Vyhlásením predčasnej splatnosti vlastne veriteľ odopiera dlžníkovi predtým poskytnuté plnenie (požaduje jeho vrátenie), čím sa radikálne mení obsah záväzku. Pokiaľ dlžník už nie je oprávnený disponovať poskytnutými finančnými prostriedkami, neexistuje dôvod, aby sa tieto finančné prostriedky ďalej úročili. Predčasné vrátenie finančných prostriedkov nepredstavuje plnenie pôvodne dohodnutých podmienok čerpania úveru, preto na takto vzniknutý záväzok nemožno aplikovať ani pôvodne dohodnuté dojednanie o úrokoch. Zosplatnením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov. To, že dlžník napriek tomu finančné prostriedky veriteľovi nevráti, je sankcionované inak (úrokmi z omeškania, rovnako ako každé iné omeškanie dlžníka s peňažným plnením). Pri vyhlásení predčasnej splatnosti úveru si veriteľ musí byť vedomý, že sa vzdáva potenciálneho budúceho zisku z úrokov (ktorý je však veľmi neistý vzhľadom na to, že dlžník nesplácal ani len istinu) výmenou za oprávnenie okamžite žiadať vrátenie istiny (a dovedy vzniknutých úrokov) a následne toto plnenie aj vymáhať. Ak dlžník nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by dlžník mal právo držby finančných prostriedkov. Inak by nastal nespravodlivý stav pre dlžníka, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti plnenia celého dlhu a veriteľ by mal naďalej nárok na úroky zo zmluvy a aj na úroky z omeškania. De facto by sa takto popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku - veriteľ by mal právo na úrok ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo dlžník by nemal nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred zosplatnením úveru.

9. Na vyššie uvedenej podstate zmluvného úroku nič nemôže zmeniť ani prípadné odlišné zmluvné dojednanie (t. j. také ustanovenie zmluvy či všeobecných zmluvných podmienok, ktoré by prípadne ustanovovalo, že istina sa naďalej úročí aj po vyhlásení predčasnej splatnosti). V prípade spotrebiteľského vzťahu by takéto zmluvné dojednanie, keďže je zjavne v neprospech spotrebiteľa, bolo neplatné pre rozpor s ustanovením § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 5, resp. s ustanovením § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka.

10. K tvrdeniu žalobcu, že ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by to výslovne vyjadril, odvolací súd uvádza, že tento argument je možné formulovať aj opačne: Ak by zákonodarcu chcel, aby dlžník platil úroky aj po tom, keď už je povinný vrátiť veriteľovi celú istinu, nepochybne by to výslovne vyjadril. Je pravdou, že omeškanie dlžníka zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom samo omeškanie dlžníka neovplyvňuje vznik nároku na úrok z úveru. Avšak od chvíle, keď na (kvalifikované) omeškanie dlžníka reaguje veriteľ predčasným zosplatnením úveru, už nejde o plnenie práv a povinností z pôvodnej úverovej zmluvy, ale predčasným zosplatnením vzniká medzi veriteľom a dlžníkom nový (sankčný) právny vzťah, ktorého súčasťou okrem úrokov z omeškania je podstatné právo veriteľa požadovať (a v prípade neplnenia aj vymáhať) okamžité vrátenie celej istiny. Nejde teda v žiadnom prípade o zvýhodnenie dlžníka, naopak, dlžník sa (vinou vlastného neplnenia zmluvných podmienok a následnej reakcie veriteľa) ocitá vo veľmi nevýhodnej situácii, keď je povinný okamžite vrátiť celú istinu aj s úrokmi, ktoré vznikli do dňa zosplatnenia. Dlžník sa nezbavuje žiadnej povinnosti - aj naďalej je povinný vrátiť poskytnuté finančné prostriedky a aj dohodnutý úrok, len sa tento úrok ku dňu predčasnej splatnosti zafixuje a istina sa ďalej neúročí. Nárok na úrok za obdobie po dátume predčasnej splatnosti veriteľovi ešte nevznikol (vznikol by mu len vtedy, ak by dlžník naďalej mal právo poskytnutými finančnými prostriedkami disponovať, teda pokračovať v ich vracaní v splátkach), preto nemohlo dôjsť ani k zániku takéhoto nároku.

11. Pokiaľ žalobca argumentoval povahou odstúpenia od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka, odvolací súd uvádza, že v preskúmanom prípade nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, ale k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Je pravdou, že záver o neexistencii nároku na (nové) zmluvné úroky po zosplatnení úveru nevyplýva priamo z právnej vety rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, to však neznamená, že súd nemôže podporne poukázať aj na časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu (hoci všeobecne právne nezáväznú), pokiaľ sám

dostatočne vyargumentuje tam prezentovaný právny názor. V citovanom rozhodnutí obchodný senát Najvyššieho súdu SR jasne uviedol (hoci „len“ v inštrukcii pre súd prvej inštancie), že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. S týmto názorom sa odvolací súd stotožňuje.

12. Odvolací súd podporne odkazuje aj na komentár k Občianskemu zákonníku, kde sa uvádza: „Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania. [...] Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 OZ. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. [...] Sankciou za omeškanie dlžníka, motiváciou čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania.“ (PAGÁČ, L. Komentár k § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka. In: Števček, M. a kol.: Občiansky zákonník I., II. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015). Podľa názoru odvolacieho súdu to platí aj v prípade, ak by nešlo o spotrebiteľský vzťah, ale záväzkový vzťah by sa celý spravoval obchodným právom (neexistuje dôvod inak posudzovať podstatu úroku pri spotrebiteľských a nespotebiteľských vzťahoch) s tým rozdielom, že pri nespotebiteľskom vzťahu by pravdepodobne bolo možné pripustiť odlišné zmluvné dojednanie.

13. Ak odvolateľ poukazoval na rozhodnutia niektorých senátov krajských súdov, odvolací súd dáva do pozornosti napríklad rozhodovacia činnosť iných senátov Krajského súdu v Prešove (sp. zn. 6Co/190/2014, 19Co/336/2015) či v Žiline (sp. zn. 9Co/343/2016).

14. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti ako vecne správny potvrdil.

15. Pokiaľ ide o povolenie žalovanej uhrádzať žalobcovi priznané plnenie v splátkach, súdom prvej inštancie aplikované ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje lehotu, v ktorej je potrebné splniť povinnosť uloženú v rozsudku. Základná zákonná lehota je tri dni a začína plynúť od právoplatnosti rozsudku. Zákonná úprava tejto lehoty však pripúšťa výnimku, keď v odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu lehotu, čo zahŕňa aj možnosť určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročniti určí súd, pričom súd súčasne môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (§ 232 ods. 4 CSP).

16. Je zrejmé, že povolenie splátok povinnému subjektu (žalovanému) je vždy zásahom do práva oprávneného subjektu (žalobcu) na dosiahnutie priznaného plnenia, avšak tento zásah je vyvážený právom povinného na zachovanie dôstojných životných podmienok. Napokon aj pre žalobcu je prijateľnejšie dosiahnuť dobrovoľné plnenie, hoci postupne, než byť odkázaný na neistý výsledok exekučného konania v prípade neschopnosti povinného zaplatiť priznané plnenie naraz. Ako správne uviedol v odvolaní žalobca, pri povolení splátok a pri určovaní ich výšky musí súd prihliadnuť na príjmy a výdavky resp. majetkové pomery povinného, na výšku priznaného plnenia, ale aj na hľadisko ochrany oprávneného, teda či zdržaním v plnení súdom ustanovenej povinnosti nebudú nad primeranú mieru dotknuté záujmy oprávneného.

17. Odvolací súd z odôvodnenia napadnutého rozsudku a zo súdneho spisu zistil, že súd prvej inštancie vyššie uvedené okolnosti riadne preskúmal. V predmetnom konaní žalovaná na pojednávaní dňa 7.2.2018 požiadala o povolenie splátok a uviedla, že je zamestnaná s príjmom 500 eur v čistom, z čoho uhrádza 30 eur mesačne na cestu do práce a 310 eur mesačne na nájomné. Pokiaľ žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybnil tvrdenia žalovanej (a napokon tieto skutkové tvrdenia nespochybnil ani v odvolaní), súd prvej inštancie postupoval správne, keď tvrdenia žalovanej uvedené na pojednávaní považoval za dostačujúce pre osvedčenie jej príjmov a výdavkov na účely rozhodnutia o povolení splátok.

18. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie zohľadnil aj ochranu žalobcu ako oprávneného, pričom dospel k záveru, že vzhľadom na to, že ide o banku, žalobca poskytnutím splátok nebude nijako vážne ohrozený. Ochranu žalobcu ako oprávneného zabezpečil súd prvej inštancie aj tým, že do výroku o povolení splátok zahrnul aj stratu výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky, teda žalobca bude mať možnosť domôcť sa celého priznaného plnenia v prípade nedodržania platobnej disciplíny žalovanou, a to už pri nezaplatení čo i len jednej splátky. Napokon súd prvej inštancie zohľadnil aj výšku priznaného plnenia (aj keď to z odôvodnenia rozsudku

priamo nevyplýva), keď určil splátky vo výške 60 eur mesačne, čo znamená, že celé priznané plnenie bude žalobcovi splatené približne do troch rokov od právoplatnosti rozsudku, čo zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi slovenských súdov v prípade povolenia splátok, je to primerané osvedčeným príjmom a výdavkom žalovanej a nebude to mať neprimeraný negatívny dopad na oprávnené záujmy žalobcu.

19. Odvolací súd teda dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval procesne správne, správne zistil skutkový stav na účely rozhodnutia o povolení splátok (keď skutkové tvrdenia žalovanej, ktoré žalobca nepoprel, považoval za nesporné), správne aplikoval ustanovenie § 232 ods. 3 CSP, ktoré tiež správne interpretoval. Odvolacie námietky žalobcu, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia vecí a že nesprávne zistil skutkový stav, teda neboli dôvodné.

20. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. (ktorou boli žalovanej povolené splátky) ako vecne správny potvrdil.

21. Vzhľadom na potvrdenie oboch odvolaním napadnutých častí rozsudku súdu prvej inštancie sa ako správny vo vzťahu k žalobcovi javil aj súvisiaci výrok o trovách konania (ktorý nebol napadnutý odvolaním zo strany žalovanej), preto odvolací súd potvrdil aj tento výrok.

22. V odvolacom konaní mala plný úspech žalovaná, preto by jej v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP patrilo nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže však žalovaná bola v odvolacom konaní nečinná, žiadne trovy jej v odvolacom konaní nevznikli, odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).